

Monumentnummer*: 34653

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 16 januari 1967
Kadaster deel/nr: 2597/48

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Cadier en Keer		Eijsden-Margraten		Limburg		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kerkstraat	139		6267 EC	Cadier en Keer		
Kerkstraat	133		6267 EC	Cadier en Keer		
Kerkstraat	135		6267 EC	Cadier en Keer		
Kerkstraat	137		6267 EC	Cadier en Keer		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel		
Cadier en Keer	A			2626		

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Bakstenen "HOEVE Vliegen", overwegend uit de 18de eeuw met een mogelijk 17de-eeuwse kern. Door latere wijzigingen is de hoeve uitgegroeid tot een hoeve van het hoftype om een met twee toegangspoorten gesloten binnenplaats. De oudste gedeelten zijn de woonvleugel, haaks op de straat en het poortgebouw en de schuur met poort, beiden evenwijdig aan de straat. Tegenover het woonhuis ligt een stalgebouw. Belangrijke interieuronderdelen zijn in verschillende fasen in de 18de en 19de eeuw aan het pand toegevoegd. De hoeve is beeldbepalend gesitueerd tegenover de kerk in de rooilijn van de Kerkstraat. De poorten zijn bereikbaar vanuit de Kerkstraat en vanuit de Limburgerstraat, waar vroeger een boomgaard lag tussen straat en poort. De in de zwik tussen poortgebouw en stalgebouw gelegen woning (nr. 131) is niet beschermd; dit bouwdeel behoorde al in de eerste helft van de 19de eeuw niet meer bij de hoeve. Van oorsprong was de boerderij vrijer gelegen met twee tuinpercelen rechts van de woonvleugel. N.B. De daken van het gehele woonhuis, het poortgebouw aan de Kerkstraat en de linker schuur zijn in 2001-2002 vernieuwd. De 18de-eeuwse dwarsgeplaatste schuur met poortdoorgang naar de Limburgerstraat heeft in 2010 geen kap.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Roodbruine bakstenen hoeve, overwegend in kruisverband gemetseld, met een met kinderkopjes bestrate binnenplaats, bestaande uit een poortgebouw, een woongebouw rechts, een stalgebouw links en een schuur met poortdoorgang achter. Het poortgebouw bestaat uit een doorgang rechts en een ruimte links, daarboven een zolderverdieping met houten vloer op kinder- en moerbalken (strijkbalken). Voorgevel met sporen van witte afwerking. Rechts een met sober siermetselwerk en klezoren uitgevoerde korfboogvormige doorgang met dubbele houten poort, hoge hardstenen hoekblokken en sluitsteen met jaartal 1764. Boven de boog twee smeedijzeren sierankers voor een strijkbalk. Links is de voorgevel blind. Gevel beëindiging met doorlopende goot op klossen onder het evenwijdig aan de straat geplaatste zadeldak (ca. 1995 vernieuwd en muur daarbij verhoogd). De korfboog is aan de erfzijde op gelijke wijze gemetseld.

Langwerpig woongebouw van twee verdiepingen onder zadeldak haaks op de straat. De puntgevel aan de straat heeft drie vensterassen op de begane grond en verdieping, met zesruits ramen met hardstenen dorpels, luiken op de begane grond, twee kleine ramen in de zolderverdieping, vlechtingen en zes S-vormige smeedijzeren ankers. De gevel is in ca. 1995 gereconstrueerd na verwijderen van een blokpleisterlaag op de gevel (daarvoor was sprake van een tuitgevel). Lange gevel aan de erfzijde, in fasen vanaf de 18de eeuw tot stand gekomen, met een voordeur met hardstenen (Naamse steen) omlijsting, diverse vensters en twee koekoeken voor de kelders. De lange gevel aan de buitenzijde met gepleisterde zwarte plint, met een gelijke voordeur met bovenlicht met kruisroede in hardstenen omlijsting met sluitsteen, negen vensterassen van wisselend formaat. Links en rechts van de deur getraliede vierruits ramen met ontlastingsbogen die wijzen op vroegere kruisvensters, gedeeltelijk met 18de-eeuwse voormalige kruiskozijnen met 19de-eeuwse roedenverdeling. Boven de deur een 30 ruits schuifraam uit de tweede helft van de 18de eeuw. Geheel rechts in de gevel vier assen met vroeg 17de-eeuwse kloostervensters, m.n. op de verdieping goed bewaard, met getoognagelde kozijnen, glas-in-lood in het bovenraam. Het gevelgedeelte rond de linker twee vensterassen is 19de-eeuws, overwegend gaat het echter om een vroeg 18de-eeuwse gevel. Gevelbeëindiging door siermetselwerk met bloktand en zaagtand onder (vernieuwde) houten bakgoot op klossen. Achtergevel ca. 1880 met tuindeur met bouwsporen van uitbouw. Het interieur wordt door drie bouwmuren in vieren verdeeld. Twee voorkamers vormen het jongste deel van het huis. Van daaruit twee deuren naar de hal over de volle breedte met twee gelijke huisdeuren aan erf- en buitenzijde, een monumentale eiken bordestrap met balusters en als klauw gekrulde trappaal (18de eeuw, afkomstig uit een groter pand) die tot de zolderverdieping loopt; daaronder een keldertrap. Vanuit de hal twee deuren naar twee kamers in het middengedeelte, elk voorzien van balkenplafond en schouw. In de rechterkamer een rococoschouw (ca. 1760) met eiken schoorsteenmantel en gestuukte boezem; tegelwerk ca. 1800 met daarin Maaslands vuurrooster. In de kamer aan de erfzijde een rijk uitgevoerde 17de-eeuwse schouw met wangen gevormd door natuurstenen kariatiden. Vanuit deze kamer twee deuren naar een drietal door een bouwmuur gescheiden kamers, eindigend tegen links de schuur en rechts met een buitentrap naar een wat hoger gelegen tuin; in de kamer achter de rococoschouw en 18de-eeuwse steektrap met balusters. Vloeren van Naamse steen; balklagen van gekantrechte moer- en kinderbinten, ook op de verdieping, alweer tevens nog een rococoschouw met gestuukte boezem en eiken schoorsteenmantel, waarin tegelwerk. Diverse eiken paneeldeuren van ca. 1800. Twee tongewelfde kelders in baksteen en mergel (twee fasen 18de eeuw) gesitueerd onder de hal en de kamers met schouwen, met vanuit de eerste kelder een smalle gang onder de voorkamer door en vanuit de tweede kelder een doorgang naar een trapopgang met boven afgedichte keldertrap; deze leidt naar de ruimte achter aan de erfzijde (thans keuken); in de gewelven smeedijzeren haken.

De dwarsgeplaatste 18de-eeuwse schuur met poortdoorgang (1760) is voorzien van (tijdelijk afgetopte) puntgevels van ca. 1920, een jaar waarin de schuur vermoedelijk aan beide zijden werd ingekort. Aan de erfzijde staat de gevel met korfboogdoorgang met hardstenen hoekblokken, aanzet- en sluitstenen tot goothoogte overeind, evenzo de achtergevel. Houten opgeklampte poorten voor en achter, ter weerszijden kleine opgeklampte zijdeuren, op spil draaiend in onder- en bovendorpel, gedeeltelijk smeedijzeren sluitwerk en 18de-eeuwse klopper. De poortdoorgang wordt geflankeerd door (restanten van) halfhoge muren, waarboven voorheen de taszolders. Tegen de erfmuur pomp en waterbassin.

Van het links van het hof gelegen stalgebouw van ca. 1900 is het bakstenen casco bewaard, waarvan de voorgevel is voorzien van kleine stalramen, twee deuren en een dubbele deur met bovenlichten (deels na reconstructie), hardstenen deuromlijstingen.

Waardering

De bakstenen "Hoeve Vliegen" is van algemeen belang vanwege: - cultuurhistorische waarde voor de ontwikkeling in fasen van een hoeve tot gesloten hoftype met een fase van relatief zeer rijke uitmontering en wisseling van voorgevel van het woonhuis;

- de functionele herkenbaarheid van de onderscheiden bouwdelen, voor het stalgebouw gelegen in het casco van het muurwerk, de hoofdvorm en de bescheiden gevelopeningen behorend bij het bedrijfsmatige karakter;

- architectuurhistorische, bouwhistorische en ouderdomswaarde door de historische gelaagdheid van het woonhuis en de ontwikkeling van het woonhuis met de overige bebouwing tot een boerderij van het hoftype, door de gaaf bewaarde oude kloostervensters en andere detaillering zoals deuren, schouwen en trappen;

- stedenbouwkundige waarde omdat de hoeve onderdeel uitmaakt van een vroege ontwikkelingsfase van de dorpskern met karakteristieke op het zuiden georiënteerde lintbebouwing;

-situationele waarde door de beeldbepalende ligging tegenover de kerk;

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie